

Sémantické aspekty katalogizace V

PhDr. Jiří Stodola

Opakování

- Entity
  - Entity 1
    - Dílo – Vyjádření – Provedení - Jednotka
  - Entity 2
    - Osoba – Korporace
  - Entity 3
    - Pojem – Objekt – Akce - Místo
- Atributy
- Vztahy
  - v Entitách 1: **D** je realizováno pomocí **V** – **V** je ztělesněno v **P** – je ilustrováno **J**
  - E 1 a E 2: **E2** vytváří **D**, **E2** realizuje **V**, **E2** vyrábí **P**, **E2** vlastní **J**
  - D a E1, E2, E3: **D** má jako předmět **E1**, **E2**, **E3**

Bibliografický záznam jako znak

- Bibliografické univerzum – ontologie, realita
- Bibliografický záznam – znak, obraz této reality

Znaky a věci

- Věci – individua, vlastnosti, vztahy, agregáty
- Znaky – věci, které zastupují jiné věci, tj. věci, které k jiným věcem mají vztah reprezentace
- Každý znak je věc, ale ne každá věc je znak

- Sv. Augustin: „Znak je totiž věc, která působí, že člověku vytane na mysli kromě představy, kterou vnuká smyslům, ještě něco jiného.“
- uti – používat
- frui – těšit se
- znaky jsou prostředky sloužící k poznání věcí

- každá věc, kterou poznáváme vyvolává v nás představu či pojem sebe samé
- znak kromě této představy vyvolává představu něčeho od sebe odlišného

Mentální prostor
poznávajícího
subjektu

Fyzický prostor
(objektivní realita)

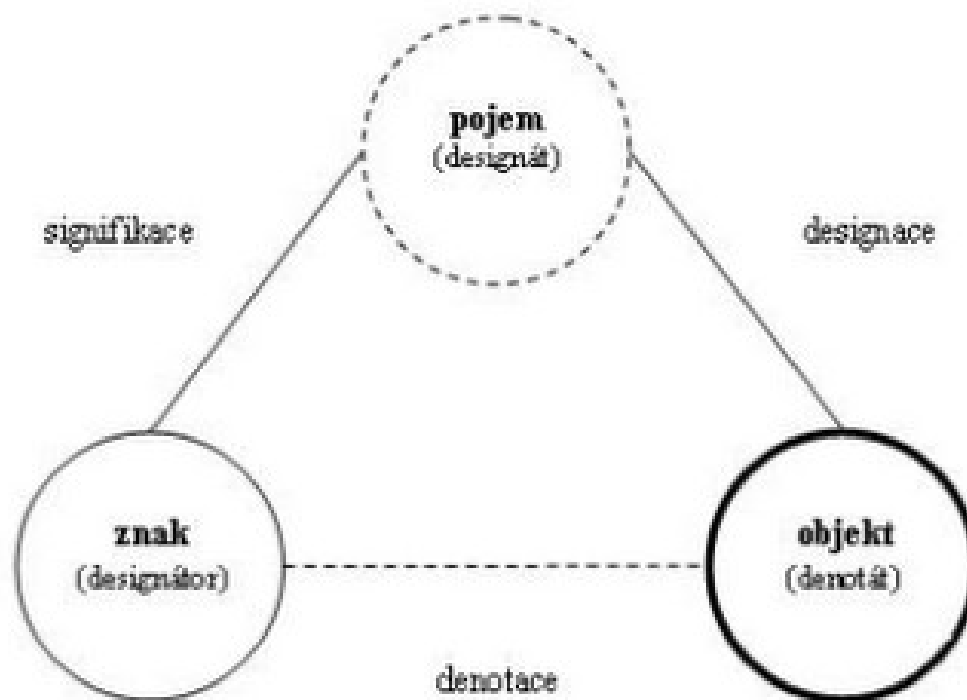

Znaky

- Přírozené – jsou kauzálně spojeny s předměty
- Konvenční – vztah označení je dán lidskou dohodou
- Materiální – hmotný znak, slovo
- Formální – vztah reprezentace není uvědomělý – pojem

Trojúhelník reference

Objekt

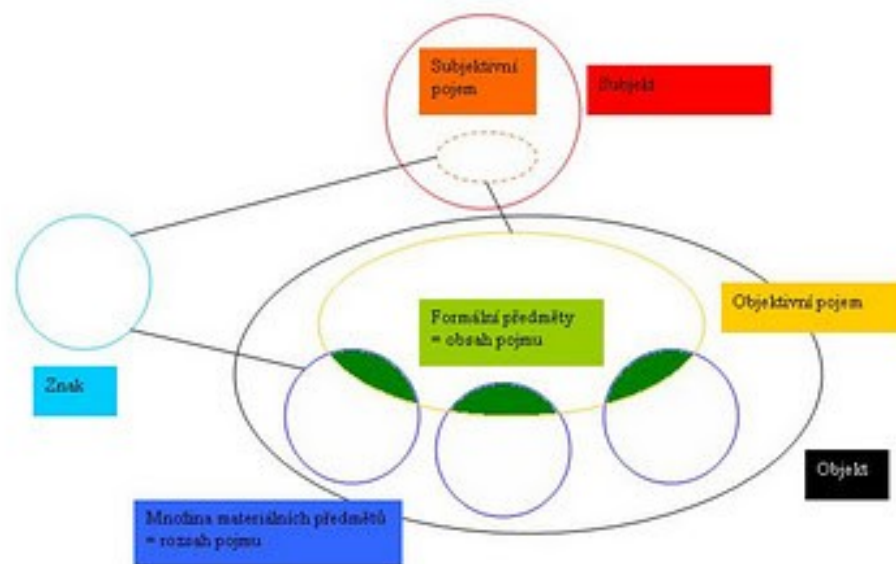
- formální - to, co je na objektu vystiženo pojmem
- materiální – objekt se vším, co mu náleží

Pojem

- formální, přirozený znak objektu
- subjektivní – objektivní
- obsah – průnik pojmu a formálního objektu
- rozsah – všechny objekty, kterým se dá pojem přidělit

Znak

- materiální konvenční znak
- zastupuje pojem, prostřednictvím pojmu se vztahuje k objektům

- Bibliografický záznam jako znak by měl v uživateli kromě obrazu vlastní struktury zprostředkovat i strukturu bibliografického univerza
- je nástroj (uti) k dosažení kýžených informačních objektů (frui)

Funkce záznamu

- Najít všechna *provedení* ztělesňující:
  - *díla*, za něž je daná *osoba* nebo *korporace* odpovědná
  - různá *vyjádření* daného *díla*
  - *díla* týkající se daného předmětu
  - *díla* v dané edici
- Najít určité *provedení*:
  - jestliže jsou známa jména *osob* a/nebo *korporací* odpovědných za *dílo/díla*
  - ztělesněná v *provedení*
  - jestliže je znám název *provedení*
  - jestliže je znám identifikátor *provedení*
- Určit *dílo*
- Určit *vyjádření díla*
- Určit *provedení*
- Vybrat *dílo*
- Vybrat *vyjádření*
- Vybrat *provedení*
- Získat *provedení*

Predikace

- Soud
- Subjekt je Predikát
- Subjekt – je reálný objekt
- Predikát – je logický objekt, tj. pojem
- Soud je vyjádřen větou, tj. hmotnými znaky

OBSAH PREDIKÁTU

OBSAH SUBJEKTU

ČLENY ROZSAHU SUBJEKTU

- V katalogizaci se predikují atributy a vztahy o entitách
- bibliografický záznam je množina soudů o věcech nacházejících se uvnitř bibliografického univerza
- měl by splňovat požadavky: dostatečné úplnosti, konsistence a pravdivosti

Cejpek, Jiří, 1928-2005

Informace, komunikace a myšlení : úvod do informační vědy / Jiří Cejpek.. -- 2., přeprac. vyd.. -- Praha : Karolinum, 2005.. -- 233 s.
802461037X

. -- Obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík.. -- Vydavatel: Univerzita Karlova v Praze.

* informační věda

* knihovnictví

* sociální komunikace

* informační společnost

* informační technologie -- sociální aspekty

* učebnice vysokých škol * e-prezenčka

Soudy obsažené v záznamu

- KaM je napsána Jiřím Cejpkem.
IKaM se jmenuje "Informace, komunikace a myšlení : úvod do informační vědy". (je jmenující se).
IKaM vyšla ve druhém přepracovaném vydání. (je vyšedší).
IKaM vyšla v Praze.
IKaM byla vydána nakladatelstvím Karolinum.
IKaM vyšla v roce 2005.
IKaM má 233 stran.
IKaM obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík.
IKaM byla vydána Univerzitou Karlovou v Praze.
IKaM má ISBN 80246107X.
IKaM má za předmět informační vědu a knihovnictví a sociální komunikaci a informační společnost a informační technologie z hlediska sociálních aspektů.
IKaM je učebnicí vysokých škol.
IKaM je dostupná prostřednictvím e-prezenčky. (!Pozor, pravděpodobně jde o nepravdivý soud!)

Domácí úkol

- FRBR – kap. 7.1 a 7.2
- kap. 3.2, 3.3 a 4 z: STODOLA, Jiří.
Rekonstruktivní hermeneutika jako obecná metodologie informační vědy. *ProInflow* [online]. 31.05.2011 [cit. 14.09.2011]. Dostupný z WWW: <<http://pro.inflow.cz/rekonstruktivni-hermeneutika-jako-obecna-metodologie-informacni-vedy>>. ISSN 1804–2406